

Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

MUZICĂ, RITM ȘI MIȘCARE

**Învățământ special
Clasele pregătitoare – a IV-a**

Dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate

București, 2021

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina „Muzică, ritm și mișcare” este prevăzută în Planul-cadru pentru elevii cu dizabilități severe, grave și/sau asociate din învățământul special, fiind inclusă în aria curriculară “Arte”, alături de Educația plastică. Acestei discipline îi este alocată o oră pe săptămână.

Politicile educaționale oferă în acest moment cadrul necesar derulării unor servicii educaționale care răspund nevoilor de dezvoltare, posibilităților de adaptare și învățare ale copiilor cu dizabilități. În acest context, disciplina „Muzică, ritm și mișcare” asigură oportunități ludice pentru manifestarea spontană și naturală a elevilor cu **dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate la auzul muzicii. Reacția** spontană și naturală a copilului la auzul muzicii, încă de la cea mai fragedă vârstă, este mișcarea. Respectând acest specific, asocierea audii și a cântecului cu mișcarea este pe deplin motivată, asigurându-se prin aceasta o practică muzicală – joc.

Disciplina „Muzică, ritm și mișcare” este corelată cu celelalte discipline din aria curriculară cât și din Planul-cadru, având un caracter pluridisciplinar și interdisciplinar.

Nivelul pluridisciplinar este dat de către Aria curriculară “Educație fizică, sport și sănătate” – ritm, mișcare și respirație.

Nivelul interdisciplinar este dat de o gamă largă de conținuturi ce se regăsesc în alte discipline înscrise în Planul-cadru:

- Abilități de comunicare și limbaj – dicție, onomatopee, silabe, cuvinte, vers, text;
- Educație senzorială și psihomotorie – senzații, percepții, reprezentări, coordonare psihomotorie, lateralitate, orientare spațio-temporală;
- Cunoașterea și igiena corpului uman – segmente ale corpului, reguli de igienă etc.
- Elemente de matematică – numărări recitative, figuri geometrice etc.;
- Explorarea mediului înconjurător – anotimpuri, fenomene ale naturii, animale, păsări, forme de relief etc.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare;
- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei **Muzică, ritm și mișcare** evidențiază achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar, modul de a percepe muzica, de a o utiliza alături de ritm și mișcare în procesul de educare și recuperare.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar și corespund domeniilor de receptare, audii, interpretare, mișcare ritmică etc. Pentru realizarea competențelor specifice, **activitățile de învățare** au fost propuse începând cu stimularea polisenzorială și acțiunea directă cu obiecte cunoscute din mediul înconjurător și terminând cu formarea unor abilități muzicale, de ritm și mișcare.

Conținuturile învățării sunt grupate pe următoarele domenii:

- practică muzical-vocală;
- elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică;

- elemente de cultură muzicală.

Profesorul trebuie să adapteze conținuturile învățării la posibilitățile reale de achiziție ale elevului. Conținutul este constituit după criteriul dificultăților progresive și al pașilor mici. De aceea, în realizarea programei s-a ținut cont de principiul accesibilității, iar competențele generale, cele specifice, cât și activitățile de învățare au fost propuse gradual, de la ușor la greu, de la simplu la complex.

Prezenta programă școlară "Muzică, ritm și mișcare", destinată elevilor cu dizabilități severe, grave și/sau asociate, are rolul de a orienta și direcționa demersurile întreprinse de profesor, în vederea obținerii rezultatelor proiectate și contribuie la realizarea caracterului practic-aplicativ al achizițiilor dobândite de elev.

Competențe generale

- 1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător, în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)**
- 2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical**
- 3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale, cu accent pe ritm și mișcare**

CLASA PREGĂTITOARE

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)

Clasa pregătitoare
<p>1.1. Identificarea unor surse sonore din mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere a unor sunete din natură – joc „Ghicește ce se aude!”; - Exerciții de identificare a glasului colegului – joc „Deschide urechea bine” – Gr.Teodosiu; - Jocuri de ascultare a unor sunete emise de obiecte familiare.
<p>1.2. Executarea unor exerciții de respirație corectă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea gimnasticii respiratorii – stingerea lumânării, umflarea balonului, mirositul florilor etc; - Exerciții de emisie a unor onomatopee – aaa, eee, iii etc.; - Exerciții de dicție pe anumite silabe – mi, mu, bim, bum etc.
<p>1.3. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de identificare a sunetelor emise de diferite jucării muzicale; - Exerciții de reproducere a unor fragmente simple muzicale; - Audiții muzicale.

2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa pregătitoare
<p>2.1. Receptarea unor elemente ritmice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de percepere a ritmului ceasului, metronomului și de reproducere a acestora prin bătăi din palme, bătăi din picior etc; - Exerciții simple ritmice după un model dat (bătut ritmic din palme, bătut ritmic pe bancă, mers ritmic); - Mișcări în ritm și după un ritm propriu; - Mișcări pe loc în grup după ritmul bătăilor din palme sau cel dat de diferite instrumente, cum ar fi bastonașe, tamburine etc.
<p>2.2. Redarea unor elemente simple de ritm din cântecele audiate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de mișcare a mâinilor și picioarelor în ritmul muzicii; - Exerciții de asociere a mișcării corpului cu sunetele muzicale; - Exerciții de deplasare în mers ritmat: „Câte unul pe cărare“, „Când am fost noi la pădure“ etc.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare**Clasa pregătitoare****3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și a mișcării**

- Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor cântece-joc adecvate vârstei: „O vioară mică de-aș avea”, „Broscuța” de I.D. Vicol, „Degețelele” de D.D. Stancu, „Trenulețul” de D. Voiculescu;
- Reproducerea individuală a cântecelor cu sprijinul profesorului;
- Reproducerea în colectiv a cântecelor cu executarea mișcărilor sugerate de textul cântecelor în ritm propriu.

3.2. Cântarea individuală sau în grup, însoțită de acompaniament

- Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor cântece-joc adecvate vârstei: „Moș Cioc-Boc” de L. Comes, „Trompeta” - din folclorul copiilor;
- Reproducerea individuală a cântecelor cu sprijinul profesorului;
- Acompanierea cântecelor cu percuție corporală – bătăi pe bancă, bătăi din picioare etc.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
Practică muzical-vocală	Ținuta corpului Respirație Gimnastică respiratorie – stingerea lumânării, umflarea balonului, mirositul florilor etc. Emisie Dicție Articulație Sunete muzicale, scări muzicale simple Cântare vocală: individual, în grup Cântare instrumentală: percuție corporală, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	Timbrul Sunete din natură și din mediul înconjurător Sunete vocale (vorbite sau cântate) Sunete muzicale instrumentale Ritmul Mișcări în ritm propriu Mișcări ritmice și corporale bazate pe imitație Mișcări sugerate de textul cântecului: Interpretare Nuanțe - <i>Tare/ încet/ mediu</i> Cântec vesel/trist Melodia Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale - specifice vârstei: <ul style="list-style-type: none"> - Cântece despre anotimpuri; - Cântece despre animale; - Cântece despre literele alfabetului. Repertoriul de cântece - adecvat vârstei/ dizabilităților.

CLASA I

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)

Clasa I
1.1. Identificarea unor surse sonore din mediul înconjurător <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de recunoaștere a sunetelor din natură după înregistrări sonore – ciripitul păsărilor, cântatul cocoșului, mieunatul pisicii, lătratul câinelui, răgetul leului etc.; - Jocuri de imitare a vocii animalelor – „Glasul animalelor”; - Jocuri de identificare a zgomotelor produse în natură – Ce ai auzit? (trenul, sirena salvării, ploaia, tunetul).
1.2. Executarea exercițiilor vocal-auditive <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc de respirație non-verbală – suflarea în vasul cu apă (valurile), suflarea în diverse instrumente muzicale, aburirea oglinzii; - Exerciții de reglare a echilibrului dintre inspirație și respirație – tragem aer în piept 1-2-3-4 timpi, dăm aerul afară 1-2-3-4 timpi; - Exerciții de emisie și acordaj.
1.3. Recunoașterea unor sunete din mediul înconjurător <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere a timbrele vocale ale colegilor. Joc „Ghicește cine te-a strigat!”; - Audiție muzicală - joc „Ghicește instrumentul!”, joc „Deschide urechea bine”.

2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa I
2.1. Receptarea unor elemente ritmice <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții ritmice după un model dat (bătut ritmic din palme, bătut ritmic pe bancă, mers ritmic); - Exerciții libere ale membrilor superioare, inferioare însoțite de marcarea unei poziții stabilite, prin bătăi din palme, din picior; - Exerciții de mers cu executarea de bătăi din palme pe fiecare pas.
2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate <ul style="list-style-type: none"> - Marcarea ritmului cântecelor prin bătăi din palme, mișcări ale brațelor; - Jocuri pe cântece: „De-a avioanele” de I. Nicorescu, „Cocoșii isteți” de I. Nicorescu, „Dacă vesel se trăiește”; - Exerciții de evidențiere a conținutului de idei al unei melodii prin mișcări ale corpului.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa I
<p>3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și mișcării</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor cântece-joc: „Noi acum suntem școlari” de A. Ivășcanu, „Mi-am luat uneltele” de D.D. Stoica, „Doarme moșul” de D. Chiriac; - Reproducerea individuală a cântecelor cu sprijinul profesorului ; - Reproducerea în colectiv a cântecelor cu executarea mișcărilor sugerate de textul cântecelor în ritm propriu.
<p>3.2. Cântarea individuală sau în grup însoțită de acompaniament</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor jocuri muzicale: „Căldărușă plină” – din folclorul copiilor, „Fluturaș, fluturaș” - din folclorul copiilor, „Vrăbiuța” de C. Mereș etc; - Reproducerea individuală a cântecelor cu sprijinul profesorului; - Acompanierea cântecelor cu percuție corporală – bătăi pe bancă, bătăi din palme, bătăi din picioare etc.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa I
Practică muzical-vocală	<p>Ținuta corpului Respirație : Suflarea în vasul cu apă (valurile)M; Suflarea în diverse instrumente muzicale; Aburirea oglinzii etc;</p> <p>Emisie Dicție Articulație: sunete muzicale, scări muzicale simple; Cântare vocală: individual, în grup; Cântare instrumentală: percuție corporal acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale</p>
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	<p>Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie.</p> <p>Ritmul: Mișcări ritmice și corporale bazate pe imitație; Mișcări în ritm propriu; Mișcări sugerate de textul cântecului.</p> <p>Melodia: Sunete înalte, medii și joase; Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt; Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde.</p> <p>Interpretare: Nuanțe – Tare, încet, mediu; Cântec vesel/trist.</p>

Domenii de conținut	Clasa I
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale: Cântece educative; Cântece despre anotimpuri; Cântece despre animale; Cântece despre literele alfabetului; Repertoriul de cântece.

CLASA a II-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)

Clasa a II-a
1.1. Identificarea unor surse sonore din mediul înconjurător - Jocuri de recunoaștere a glasului unor păsări și animale; - Jocuri de diferențiere a zgomotelor produse în natură de cele produse de om; - Jocuri de recunoaștere a sunetelor produse de diferite instrumente muzicale - jucării muzicale; - Ghicitori muzicale.
1.2. Executarea exercițiilor vocal-auditive - Exerciții de respirație efectuate în timpul mersului; - Exerciții de dicție pe formule vorbite, pronunțate rar și apoi din ce în ce mai repede; - Exerciții de vocalize pe sunetul și nota SOL; - Exerciții de vocalize grupate în jurul sunetului și notei SOL.
1.3. Exersarea unor sunete muzicale din mediul înconjurător - Imitarea sunetelor asociate cu onomatopee: ciripitul păsărilor, mormăitul ursului; - Imitarea sunetelor de anumite înălțimi asociate cu mișcări ale mâinilor: pentru sunete înalte - mâna sus, pentru sunete joase - mâna jos; - Audiții muzicale pentru sesizarea sunetelor înalte și joase.

2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte pe fond muzical

Clasa a II-a
2.1. Receptarea unor elemente ritmice - Exerciții de recunoaștere și reproducere a unor structuri ritmice; - Reproducerea unui ritm executat de profesor prin bătăi din palme, cu piciorul la sol, în tobă etc. - Exerciții de executare a unor bătăi ritmate (în bețe, tobă, tamburină, din palme etc.) în timpul mersului, pe pasul piciorului stâng sau drept.
2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate - Exerciții de reproducere a ritmului unei melodii bătând din palme sau lovind instrumente de percuție; - Exerciții de redare a ritmului unor cântece prin mișcări egale: „Cine-i năzdrăvanul?” de

Clasa a II-a
L. Comes, mișcarea pendulei, „Bondarul” de Gr. Teodosiu - zborul bondarului; - Audiții muzicale - exerciții de integrare a gesturilor și mișcărilor adecvate textelor cântecelor audiate.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a II-a
3.1 Cântare individuală și în grup, cu integrarea ritmului și mișcării - Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor cântece-joc: „Un ciocan și-un cleștișor” de H. Brauner, „Mi-am luat uneltele” de D.D. Stanca, „Spune-mi, iubite copilaș” - din folclorul copiilor etc; - Reproducerea individuală a cântecelor, cu sprijinul profesorului ; - Reproducerea în colectiv a cântecelor, cu executarea mișcărilor sugerate de textul cântecelor, în ritm propriu.
3.2. Cântarea individuală sau în grup, însoțită de acompaniament - Exersarea învățării, pe strofe sau integral, a unor jocuri muzicale: „Uf, de l-ar vedea pisica” – din folclorul copiilor, „Baba Oarba” – din folclorul copiilor, „Împreună să jucăm” – din folclorul copiilor etc; - Reproducerea individuală a cântecelor, cu sprijinul profesorului; - Acompanierea cântecelor cu percuție corporală – bătăi pe bancă, bătăi din palme, bătăi din picioare etc.și/sau jucării muzicale – clopoțel, tobițe, tamburină etc.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a II-a
Cultură vocal-auditivă	Ținuta corpului Respirație: Gimnastică respiratorie combinată cu exerciții de mers; Emisie Dicție Sincronizare: Sunete muzicale, scări muzicale simple; Cântare vocală: individual, în grup etc. Cântare instrumentală: percuție corporală, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie. Ritmul: Mișcări în ritm propriu; Mișcări ritmice și corporale bazate pe imitație; Marcarea structurilor ritmice; Melodia: Sunete înalte, medii și joase; Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt; Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde. Interpretarea: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu; Cântec vesel/trist

Domenii de conținut	Clasa a II-a
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale: Cântece educative; Cântece despre anotimpuri; Cântece despre animale; Cântece despre literele alfabetului.

Repertoriul de cântece:

- „Un ciocan și-un cleștișor” de H. Brauner,
- „Mi-am luat uneltele” de D.D. Stanca,
- „Spune-mi, iubite copilaș” - din folclorul copiilor,
- „Uf, de l-ar vedea pisica” – din folclorul copiilor,
- „Baba Oarba” – din folclorul copiilor,
- „Împreună să jucăm” – din folclorul copiilor etc.

CLASA a III-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)

Clasa a III-a
1.1. Identificarea unor surse sonore din mediul înconjurător - Jocuri de recunoaștere auditivă a unor sonorități din mediul înconjurător și imitarea lor prin onomatopee; - Identificarea unor instrumente muzicale după caracteristici exterioare și sonore; - Exerciții de percepere a sunetelor produse de instrumente muzicale.
1.2. Executarea exercițiilor de cultură vocal-auditivă - Exerciții de respirație efectuate în timpul mersului; - Exerciții de dicție pe formule vorbite, pronunțate rar și apoi din ce în ce mai repede; - Exerciții de cultură vocală – emisie, omogenizare.
1.3. Exersarea auzului muzical și a vocii - Exerciții de identificare a sunetelor emise de instrumente muzicale cunoscute; - Exerciții de reproducere a unor fragmente muzicale; - Exerciții de identificare a sunetelor cântate piano sau forte.

2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a III-a
2.1. Receptarea unor elemente ritmice - Exerciții de executare a unui ritm prin bătăi din palme sau cu vârful picioarelor, stând jos; - Exerciții de deplasare în mers ritmat; - Mers cu accente pe unul din pași (prin schimbare), pe ambii pași, prin simetrii.
2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate - Exerciții de redare prin gesturi a mersului suitor sau coborâtor al unei melodii; - Exerciții de mers pe ritmul unor fragmente muzicale cu tempouri diferite: rar, repede; - Jocuri pe cântece cu caracter de dans, prin asocierea cu mișcări ritmice ușoare – pași înainte și înapoi, ridicări pe vârfuri, rotiri etc;

Clasa a III-a
- Acompanierea liberă a cântecelor cu sonorități emise de diferite obiecte din clasă – creioane, bețișoare, pahare din plastic etc.

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale, cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a III-a
<p>3.1. Cântare individuală și în grup, cu integrarea ritmului și a mișcării</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor cântece-joc: „Mișcă vântul frunzele” de D. Cuclin, „Vulpea și găștele” de A.M. Ionescu, „Motănelul” de I. Nicorescu etc; - Reproducerea individuală a cântecelor, cu sprijinul profesorului ; - Reproducerea în colectiv a cântecelor, cu executarea mișcărilor sugerate de textul cântecelor, în ritm propriu.
<p>3.2. Exersarea unui joc/dans pe ritmuri simple cu acompaniament</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audierea unor cântece/dansuri populare, concomitent cu executarea liberă de pași de dans; - Cântarea în colectiv a unor cântece și dansuri populare: „Drag mi-e jocul românesc”, „Hora”, „Alunelu”; - Executarea de pași simpli de dans – individual sau în perechi .

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Practică muzical-vocală	<p>Ținuta corpului Respirație: Exerciții-joc: exerciții de respirație combinate cu variante de mers; Emisie Dicție Sincronizare: Sunete muzicale, scări muzicale simple; Cântare vocală: individual, în grup; Cântare instrumentală: percuție corporal, acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale (suflat, percuție).</p>
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	<p>Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Ritmul: Mișcări în ritm propriu; Mișcări ritmice și corporale bazate pe imitație; Mișcări sugerate de textul cântecului; Pași simpli de dans (individual, perechi); Melodia: Sunete înalte, medii și joase; Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt; Genuri muzicale: folclorul copiilor, colinde, dansul popular; Interpretare: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu; Tempou – viteza, gradul de mișcare în care se execută cântecele; Cântec vesel/trist.</p>

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertori de cântece

Repertoriul de cântece:

- „Mișcă vântul frunzele” de D. Cuclin,
- „Vulpea și găștele” de A.M. Ionescu,
- „Motănelul” de I. Nicorescu,
- „Drag mi-e jocul românesc”,
- „Hora”,
- „Alunelu”

CLASA a IV-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător în vederea formării auzului funcțional (fonematic și muzical)

Clasa a IV-a
<p>1.1. Identificarea unor surse sonore din mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de emiteră a unor onomatopee asemănătoare cu cele din mediul înconjurător; - Exerciții de identificare a sunetelor produse de instrumente muzicale; - Exerciții de mimare a cântatului la un instrument muzical, concomitent cu emiteră a unor sunete .
<p>1.2. Executarea exercițiilor vocal-auditive</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții ale membrilor superioare însoțite de mișcări de respirație; - Exerciții de dicție pe formule vorbite, pronunțate rar și apoi din ce în ce mai repede; - Exerciții de cultură vocală – întindere, emisie, acordaj.
<p>1.3. Exersarea auzului muzical și a vocii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de identificare a mersului suitor și coborător al unor fragmente muzicale; - Exerciții de reproducere a mersului suitor și coborător al unor fragmente muzicale asociate cu mișcări ale mânilor; - Exerciții de învățare a unor cântece asociate cu bătăi ritmice și mișcări adecvate conținuturilor din folclorul copiilor etc.

2. Exprimarea simțului ritmic și mișcării corporale în diferite contexte, pe fond muzical

Clasa a IV-a
<p>2.1. Receptarea unor elemente ritmice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de executare a unui ritm dat de profesor; - Deplasări în colectiv după ritmul impus de întregul colectiv, prin autoreglare, sau după ritmul dat de instrumente de percuție; - Lanț de mâini cu deplasări înainte și înapoi, pe un ritm dat.
<p>2.2. Integrarea mișcărilor ritmice în ritmul cântecelor audiate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de asociere a sunetelor înalte sau joase prin mișcări ale mânilor; - Cântece-joc din folclorul copiilor etc.; - Exersarea mișcării spontane pe cântece din folclorul copiilor, cu balansul brațelor; - Exerciții simple de gimnastică ritmică (pe muzică, balans frontal al membrilor superioare spre stânga, cu trecerea greutateii pe piciorul stâng, același pe dreapta etc.)

3. Interpretarea unor cântece și jocuri muzicale, cu accent pe ritm și mișcare

Clasa a IV-a	
3.1. Cântare individuală și în grup cu integrarea ritmului și mișcării	<ul style="list-style-type: none"> - Exersarea învățării pe strofe sau integral a unor cântece-joc: „Joc în cerc” de A. Ivășcanu, „Împreună să jucăm” – din folclorul copiilor, „Umblă ursul” - din folclorul copiilor etc.; - Reproducerea individuală a cântecelor, cu sprijinul profesorului ; - Reproducerea în colectiv a cântecelor, cu executarea mișcărilor sugerate de textul cântecelor în ritm propriu.
3.2. Exersarea unui joc/dans pe diferite ritmuri cu acompaniament	<ul style="list-style-type: none"> - Audierea unor cântece/dansuri populare, concomitent cu executarea liberă de pași de dans; - Cântarea în colectiv a unor dansuri populare, folosind ca acompaniament percuția corporală și jucării muzicale; - Executarea de pași simpli de dans – individual sau dans în perechi .

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Cultură vocal-auditivă	<p>Ținuta corpului Respirație: Gimnastică respiratorie combinată cu mișcări de brațe; Dicție Sincronizare Sunete muzicale, scări muzicale simple; Cântare vocală: individual, în grup; Cântare instrumentală: percuție corporal. Acompaniament realizat de cadrul didactic, acompaniament de jucării muzicale.</p>
Elemente de limbaj muzical și de mișcare pe muzică	<p>Timbrul: Sunete din natură și din mediul înconjurător; Sunete vocale (vorbite sau cântate); Sunete muzicale instrumentale; Vocea de adult și de copil, vocea de bărbat și de femeie; Ritmul: Mișcări în ritm propriu; Mișcări ritmice și corporale bazate pe imitație; Pași simpli de dans (individual, perechi); Mișcări sugerate de textul cântecelor; Melodia: -Sunete înalte, medii și joase Mersul melodic suitor, coborâtor, liniar, mixt Genuri muzicale: folclorul copiilor, dansuri populare, colinde Interpretarea: Nuanțe - Tare/ încet/ mediu Tempou – viteza, gradul de mișcare în care se execută cântecele Cântec vesel/trist</p>

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Elemente de cultură muzicală	Audiții muzicale Videoclipuri muzicale Realizarea unui repertoriu de cântece

Repertoriul de cântece:

„Joc în cerc” de A. Ivășcanu,
 „Împreună să jucăm” – din folclorul copiilor,
 „Umblă ursul” - din folclorul copiilor etc.

Sugestii metodologice

Valențele educativ-terapeutice ale artei au un rol foarte important în procesul de educare și recuperare a elevilor cu dizabilități.

Programa școlară “Muzică, ritm și mișcare”, prin pronunțatul ei caracter pluri și interdisciplinar, reprezintă un mijloc alternativ de exprimare și comunicare al elevilor noștri cu mediul înconjurător.

Activitatea desfășurată cu elevii cu dizabilități necesită o solidă pregătire psihopedagogică specială a cadrelor didactice, o bună cunoaștere a psihologiei acestor elevi în vederea inițierii și desfășurării unor activități adecvate posibilităților psihointelectuale și psihomotrice ale acestora.

Activitățile realizate trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- Orice activitate să fie bine planificată, organizată și structurată;
- Adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare;
- Folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului și nivelului lui de înțelegere;
- Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei;
- Centrarea învățării pe activitatea practică;
- Sarcini accesibile, realizabile în etape;
- Instrucțiuni clare privind sarcinile și elaborarea unor programe individuale de lucru;
- Sprijinirea elevului să devină membru al unui grup;
- Organizarea unor activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală;
- Folosirea învățării afective;
- Capacitatea cadrului didactic de empatizare, comunicare și comportament asertiv.

Un important rol îl au exercițiile de ritmică cu acompaniament muzical. Prin aceste exerciții, copiii li se dezvoltă simțul ritmului, necesar în multe activități. În plus, prin faptul că stimulează afectivitatea, melodia dă mai multă energie mișcărilor executate. Pentru dezvoltarea rapidității și a coordonării mișcărilor se pot utiliza cu mult succes diferite jocuri. În general se va avea în vedere că dezvoltarea motricității trebuie să înceapă cu exersarea mișcărilor mari, ușor de executat și numai după aceea se va trece la mișcărilor fine. Exercițiile nu trebuie să aibă un caracter formal, ci să ia forma unui joc.

Jocurile muzicale și mini-dramatizările muzicale vor predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, a elevilor care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. Accentul se va pune nu pe interpretare și executarea corectă a mișcărilor impuse de textul cântecelor audiate sau redade, ci pe manifestare liberă, capacitate de relaționare și socializare.

Mini-dramatizările muzicale propuse se pot realiza folosind decoruri adecvate scenetei, antrenând elevii în realizarea unor sarcini comune ce se pot desfășura în cadrul altor discipline: confecționarea de măști, de costume, de jucării muzicale etc.

Repertoriul de cântece propus spre audiție sau interpretare abordează o tematică variată și accesibilă care acomodează elevul cu mediul înconjurător, contribuie la socializare, ceea ce înseamnă acceptarea colaborării și comportamentului elevului în grup. Este indicat ca muzica vocală să fie îmbinată cu acompaniament instrumental (jucării muzicale, instrumente de percuție, de suflat etc.).

Eficiența activităților poate fi considerabil sporită și prin utilizarea frecventă și adecvată a mijloacelor tehnice moderne.

Bibliografie

1. Ailincăi, E., (2015), *Joc și mișcare, Culegere de jocuri (pentru învățământul primar)*, Galați;
2. Aldea, G., Munteanu, G., (2005), *Didactica educației muzicale în învățământul primar*, București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A;
3. Bălan, A., Chirilă, C., Peneș, M., (2005), *Educație muzicală. Culegere de cântece clasele I-IV*, Editura Ana;
4. Florea, M., Petrache, V., Răceală, I., Roșca, S., *Jocuri muzical. Culegere de cântece pentru școlari*, Pitești: Editura Carminis;
5. Konrad, S., (2000), *Ritmurile copilăriei. Culegere de cantece pentru copii*, Pitești: Editura Carminis;
6. Moraru, V., Toader, A., Ștefănescu, P., (2000), *Culegere de cântece pentru elevi vol I*, București: Editura Sigma;
7. Matora-Ionescu, A., Pop, L., Nicolescu, V.D., (1977), *Culegere de cântece - manual pentru licee pedagogice*, București: Editura Didactică și Pedagogică;
8. Radu, Gh., Bratu, M., (2011), *Deficiența de intelect, cap IV, Tratat de psihopedagogie specială*, București: Editura Universității din București;
9. Radu, Gh., Folostină, R., (2011), *Specificul procesului instructiv-educativ și de recuperare în deficiența-handicapul de intelect*, în Tratat de psihopedagogie specială, București: Editura Universității din București;
10. Sferle, M., (2008), *Culegere de cântece pentru clasele I-II*, Cluj-Napoca: Editura Dacia;
11. Ungureanu, M., (2003), *Sfântă e copilăria. Culegere de cântece, jocuri, mișcări muzical-ritmice pentru preșcolari și clasele primare*, Chișinău: Editura Arc;
12. Vrăsmaș, T., (2004), *Școala și educația pentru toți*, București: Editura Miniped.

Grupul de lucru:

Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației

Vasilica VARGA, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Brăila

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Varga Vasilica	Inspectoratul Școlar Județean Brăila
Negrea Emilia	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Farkaș Teodora	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Bursuc Rodica	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Gheorghiuț Dan Mihai	Inspectoratul Școlar Județean Brăila
Babeș Marian Gabriel	Inspectoratul Școlar Județean Brăila
Șipoș Mioara	Inspectoratul Școlar Județean Brăila